

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.01.2015, sp. zn. 21 Cdo 4165/2013, ECLI:CZ:NS:2015:21.CDO.4165.2013.1

Číslo: 53/2015

Právní věta: Byla-li v řízení o dědictví zařazena do aktiv dědictví nebo do společného jmění zůstavitele a jeho manžela na základě shodných údajů účastníků určitá věc, právo nebo jiná majetková hodnota, není důvodem obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř. skutečnost, že se posléze (v době po skončení řízení o dědictví) ukázalo (na základě pravomocného rozhodnutí soudu nebo jiným způsobem), že do aktiv dědictví nebo do společného jmění zůstavitele a jeho manžela, mělo-li jeho vypořádání vliv na stav aktiv dědictví, ve skutečnosti nenáležela; možnost účastníků domáhat se vzájemných nároků vyplývajících z této skutečnosti žalobou podle části třetí občanského soudního řádu tím není dotčena.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 15.01.2015

Spisová značka: 21 Cdo 4165/2013

Číslo rozhodnutí: 53

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dědické řízení, Obnova řízení

Předpisy: § 175k odst. 3 o. s. ř. ve znění do 31.12.2013

§ 175l odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31.12.2013

§ 175o odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31.12.2013

§228 Zákona č. 99/1963 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V řízení o dědictví po L. Ch., zemřelém dne 21. 3. 2008, O k r e s n í s o u d v Berouně usnesením ze dne 3. 9. 2010 určil obvyklou cenu majetku ve společném jmění zůstavitele a jeho manželky K. Ch. a rozhodl, co z tohoto jmění patří „do dědictví“, co nabyla manželka zůstavitele K. Ch., a že „z titulu vypořádání společného jmění manželů za zůstavitelem má pozůstalá manželka do dědictví pohledávku ve výši 3 056 930 Kč“; ze společného jmění byly „do dědictví“ mimo jiné zařazeny pohledávky vůči manželům M. a M. R. „z titulu půjčky ve výši 3 770 000 Kč“ a „z titulu smluvní pokuty ve výši 200 000 Kč“. Usnesením Okresního soudu v Berouně ze dne 22. 12. 2010, potvrzeným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2011, bylo určeno, že obvyklá cena majetku zůstavitele činí 15 842 226,74 Kč, výše dluhů 3 209 639,74 Kč a čistá hodnota dědictví 12 632 587 Kč, a bylo potvrzeno, že dědictví, do něhož patřily (mimo jiné) pohledávky vůči manželům M. a M. R. „z titulu půjčky ve výši 3 770 000 Kč“ a „z titulu smluvní pokuty ve výši 200 000 Kč“, nabyli všichni účastníci (jako zůstavitelovi dědici) „každý po ideální jedné pětině“.

Proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 3. 9. 2010, proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 22. 12. 2010 a proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2011 podali u Okresního soudu v Berouně dne 29. 8. 2011 L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. žalobu na obnovu řízení, kterou se domáhali, aby byla „povolena obnova řízení vedeného u Okresního soudu v Berouně“ a aby „soud po projednání věci“ rozhodl o obvyklé ceně majetku, který měl zůstavitel ve společném jmění manželů s pozůstalou manželkou K. Ch., o tom, co patří „do dědictví“, co připadá „pozůstalé manželce K. Ch.“ a jakou má „pozůstalá manželka pohledávku do dědictví“, o určení obvyklé ceny majetku zůstavitele, výši dluhů a čisté hodnotě dědictví a o potvrzení nabytí dědictví podle dědických podílů. Žalobu zdůvodnili zejména tím, že manželé M. a M. R. uhradili po smrti zůstavitele pouze část pohledávky účastníků ve výši 1 885 000 Kč a že zbytek svého dluhu odmítli uhradit. Všichni účastníci (jako dědici zůstavitele) se proto domáhali zaplacení zbytku pohledávky žalobou, rozsudkem Okresního soudu v Kladně ze dne 22. 3. 2011, který nabyl právní moci dne 15. 7. 2011, však žaloba byla zamítnuta. S ohledem na toto „nové rozhodnutí“ (pravomocné až po skončení řízení o dědictví) má být podle názoru L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. z vypořádání společného jmění manželů (zůstavitele a jeho manželky K. Ch.) a „z dědictví vyjmuta“ pohledávka zůstavitele za manžely M. a M. R. ohledně částky zamítnuté „rozhodnutím ve věci R.“, čímž dojde ke snížení obvyklé ceny společného jmění manželů, a tedy i ke snížení náhradové pohledávky manželky zůstavitele K. Ch., kterou jí mají uhradit dědici zůstavitele, přičemž toto snížení má „přímý dopad na rozsah majetku nabytého jednotlivými dědici“. Účastníci L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. mají za to, že je tím dán důvod obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť „je zde rozhodnutí, které účastníci nemohli použít bez své viny v původním řízení před soudem prvního stupně ani při odvolacím řízení a pro žalobce může přivodit příznivější rozhodnutí ve věci“.

Účastnice K. Ch. namítala, že při jednání odvolacího soudu, které v řízení o dědictví po L. Ch. proběhlo u Krajského soudu v Praze dne 31. 3. 2011, byly L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. známy závěry Okresního soudu v Kladně, který již dne 22. 3. 2011 vyhlásil rozsudek o zamítnutí žaloby zůstavitelových dědiců proti manželům R. Důvod obnovy řízení již z tohoto důvodu nemůže být naplněn.

Účastnice Z. K. uvedla, že s vypořádáním společného jmění manželů provedeným v řízení o dědictví všichni účastníci souhlasili a že „nevidí důvod, proč by nyní měla být celá záležitost znovu projednávána“.

Okresní soud v Berouně usnesením ze dne 23. 8. 2012 zamítl „žalobu na obnovu řízení vedeného u Okresního soudu v Berouně“ a rozhodl, že L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. jsou povinni zaplatit K. Ch. na náhradě nákladů řízení 9480 Kč, a to každý jednou třetinou v částce 3160 Kč k rukám advokátky JUDr. D. J., a že „ve vztahu“ účastníků L. Ch., L. D., Mgr. M. N. a Z. K. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Soud prvního stupně vzal v úvahu, že v řízení o dědictví „žádný účastník nenavrhl vyřazení neúspěšně zažalované pohledávky za manžely R. i z aktiv dědictví“ a že žádný z nich neinformoval odvolací soud před vyhlášením jeho rozhodnutí v řízení o dědictví o rozhodnutí Okresního soudu v Kladně, a dovedl, že „původní řízení o projednání dědictví skončilo vyhlášením usnesení Krajského soudu v Praze ve věci odvolání proti usnesení o dědictví za přítomnosti všech účastníků dne 31. 3. 2011“ a že - vzhledem „k vyhlášení rozsudku Okresního soudu v Kladně dne 22. 3. 2011 za účasti zástupců účastníků (kteří byli v řízení před Okresním soudem v Kladně v postavení žalobců), přičemž Z. K. se k jednání nedostavila“ - byli účastníci domáhající se obnovy řízení v době rozhodování odvolacího soudu v dědickém řízení dne 31. 3. 2011 „objektivně prostřednictvím svého zástupce seznámeni“ s výsledkem řízení vedeného ve věci pohledávky proti manželům R. a „znali též obsah vyhlášeného rozhodnutí“. Důvod obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř. nebyl naplněn, neboť tvrzené „nové rozhodnutí“ v původním řízení o projednání dědictví „mohli ještě v odvolacím stupni použít, avšak bez zřejmých důvodů to neučinili“, aniž by vyplývalo, že tak nemohli učinit bez své viny. Žaloba na obnovu řízení je navíc opožděná, když účastníkům domáhajícím se

obnovy řízení počala běžet tříměsíční lhůta k podání žaloby dnem, kdy se „prokazatelně fakticky dozvěděli“ o důvodu obnovy (o novém rozhodnutí), tedy „v den jeho vyhlášení“ za přítomnosti jejich zástupce, tzn. dne 22. 3. 2011, s tím, že lhůta k podání žaloby neskončila před uplynutím tří měsíců od právní moci napadeného rozhodnutí, které nabylo právní moci dne 6. 5. 2011, a konec lhůty tak připadl na den 6. 8. 2011. Soud prvního stupně odmítl názor L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. o počítání lhůty k podání žaloby na obnovu řízení „od data nabytí právní moci rozsudku Okresního soudu v Kladně“ s odůvodněním, že „nabytí právní moci je pouze formální a objektivní skutečností, která není způsobilá ovlivnit běh subjektivní lhůty“. Žaloba na obnovu řízení proti usnesení o určení obvyklé ceny společného jmění manželů a o jeho vypořádání navíc není přípustná, neboť „se nejedná o rozhodnutí ve věci samé“ ve smyslu § 228 odst. 1 občanského soudního řádu.

K odvolání L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 18. 4. 2013 změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že „se povoluje obnova řízení vedeného u Okresního soudu v Berouně“. Poté, co dovedl, že v řízení o dědictví je usnesení o vypořádání společného jmění „rozhodnutím ve věci samé“, a že rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 22. 3. 2011, který nabylo právní moci dnem 15. 7. 2011, nebylo možné uplatnit v řízení o dědictví po L. Ch., neboť „vědomost či možnost uplatnění je spojena až s právní mocí“ (teprve pravomocný rozsudek je závazný pro účastníky), odvolací soud dospěl k závěru, že L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. se dozvěděli o tom, že bylo vydáno rozhodnutí, které v původním dědickém řízení nemohli použít a které by jim mohlo přinést příznivější rozhodnutí v původním řízení, „dnem právní moci rozsudku Okresního soudu v Kladně dne 15. 7. 2011“, a že proto žaloba na obnovu řízení byla podána z pohledu ustanovení § 233 odst. 1 a 2 o. s. ř. včas. Vzhledem k tomu, že rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 22. 3. 2011 je rozhodnutím, které by mohlo účastníkům domáhajícím se povolení obnovy řízení přinést příznivější rozhodnutí ve věci (ohledně „povinnosti zaplatit pozůstalé manželce její pohledávku ze společného jmění manželů v nižší výši“), je dán důvod k povolení obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala K. Ch. dovolání. Vytýká odvolacímu soudu, že nezkoumal důvod neuplatnění sporné pohledávky proti manželům M. a M. R. v odvolacím řízení o dědictví, a namítá, že žaloba na obnovu řízení byla dne 29. 8. 2011 podána „pouze proti rozhodnutí Okresního soudu v Berouně“, přestože ve věci rozhodoval odvolací soud, a rozhodnutí soudu prvního stupně tak „nelze napadnout samostatně“. Dovolatelka souhlasí se závěrem soudu prvního stupně o počátku běhu subjektivní lhůty, který je „odvozen již od okamžiku, kdy se navrhovatel o důvodu obnovy dozvěděl“, přičemž se účastníci navrhuující obnovu řízení dozvěděli o možném důvodu obnovy nejpozději již dne 22. 3. 2011 „při skončení řízení v prvním stupni při vyhlášení rozsudku“, popřípadě dne 4. 5. 2011, kdy se „dozvěděli skutečnost, že pro zpětvzetí žaloby nebude v řízení pokračováno“. Dovolatelka dále dovozuje, že, je-li „z dikce zákona zřejmé, že důvod obnovy musel existovat již v době, kdy probíhalo původní řízení“, a je-li „možné rozhodnutí spatřovat jako důvod obnovy až od nabytí právní moci“, pak „rozhodnutí, které nabylo právní moci až po skončení původního řízení, nelze pro jeho neexistenci v době trvání původního rozhodnutí jako důvod obnovy použít“. Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud zrušil usnesení odvolacího soudu a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Z. K. sdělila, že o neúspěchu ve „věci R.“ všichni účastníci věděli „ještě před ukončením dědického řízení u Krajského soudu v Praze“, kde ji však neuvedli. Namítá, že otázka příznivějšího výsledku při povolení obnovy není pro zůstavitelovy potomky „vůbec jistá“ a případná obnova nakonec příznivější výsledek ani nepřinese.

L. Ch., L. D. a Mgr. M. N. považují dovolání K. Ch. za nepřípustné, neboť dovolání „nesplňuje kritéria ustanovení § 237 o. s. ř.“, když z něj není ani patrný „typ právní otázky, o který by se mělo jednat“, ani právní otázky nejsou vymezeny „jasně a dostatečně“. Ve věci samé se ztotožňují s odvolacím soudem, zejména se závěrem ohledně „významu právní moci rozhodnutí“, a dovozují, že vyhlášený,

ale nepravomocný, rozsudek Okresního soudu v Kladně „nemohli v odvolacím dědickém řízení použít“.

Nejvyšší soud změnil usnesení odvolacího soudu tak, že se usnesení soudu prvního stupně potvrzuje.

Z o d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že dovolání je třeba i v současné době - vzhledem k tomu, že řízení v projednávané věci bylo zahájeno přede dnem 1. 1. 2014 - projednat a rozhodnout (srov. čl. II bod 2. zákona č. 293/2013 Sb.) podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 31. 12. 2013, se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

V projednávané věci bylo pro posouzení, zda je proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 3. 9. 2010, proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 22.2.2010 a proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2011 naplněn důvod obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř., významné mimo jiné vyřešení právní otázky, zda může pro dědice (jako účastníka řízení o dědictví), který se domáhá obnovy řízení, přivodit výhodnější vypořádání dědictví nebo jiné pro něho příznivější rozhodnutí ve věci skutečnost, že se posléze (v době po skončení řízení o dědictví) ukázalo (na základě pravomocného rozhodnutí soudu nebo jiným způsobem), že do aktiv dědictví (a případně do společného jmění zůstavitele a jeho manžela, mělo-li jeho vypořádání vliv na stav aktiv dědictví) nepatří všechny majetek, který byl zařazen do soupisu aktiv dědictví a na jehož podkladě byla určena obvyklá cena zůstavitelova majetku. Vzhledem k tomu, že tato otázka procesního práva dosud nebyla v rozhodovací činnosti dovolacího soudu vyřešena a že její posouzení bylo v projednávané věci významné (určující), dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání K. Ch. je podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

Po přezkoumání napadeného usnesení odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.),

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Žalobu na obnovu řízení podanou proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 3. 9. 2010, proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 22. 12. 2010 a proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2011 je třeba i v současné době projednat a rozhodnout o ní - jak vyplývá z čl. II bodu 2. zákona č. 293/2013 Sb. - podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 31. 12. 2013.

Podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř. žalobou na obnovu řízení účastník může napadnout pravomocný rozsudek nebo pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, jsou-li tu skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení před

soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a 211a o. s. ř. též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci.

Žaloba na obnovu řízení je v občanském soudním řádu koncipována jako mimořádný opravný prostředek, který slouží k tomu, aby mohl být znovu projednán pravomocně skončený spor nebo jiná právní věc, jestliže tu jsou skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, pro které původní rozhodnutí o věci samé z hlediska správnosti a úplnosti skutkových zjištění a skutkových závěrů nemůže obstát. Žaloba na obnovu řízení je procesněprávním institutem, pomocí kterého lze dosáhnout nápravy ve věci, v níž nebyl skutkový stav v původním řízení zjištěn úplně nebo správně.

Rozhodnutí je důvodem obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tehdy, jestliže účastník, který se domáhá obnovy řízení, je nemohl bez své viny použít v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a 211a o. s. ř. též před odvolacím soudem (je-li tedy pro účastníka ve srovnání s původním řízení „nové“) a, současně, jestliže může pro tohoto účastníka přivodit příznivější rozhodnutí ve věci. „Novým“ rozhodnutím je přitom jak rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu, které bylo vydáno v době původního řízení a které účastník nemohl bez své viny použít, tak i rozhodnutí, které bylo vydáno až po skončení původního řízení, v obou případech samozřejmě jen tehdy, jestliže vypovídá o skutečnostech nebo důkazech, které byly předmětem původního řízení, a jestliže ve svých důsledcích řeší otázku, jejíž zodpovězení bylo rozhodné pro výsledek původního řízení a která byla v původním řízení „předběžně“ posouzena jinak.

Jsou-li v řízení o dědictví aktiva a pasiva mezi účastníky sporná, omezí se soud jen na zjištění jejich spornosti; při určení obvyklé ceny majetku, výše dluhů a čisté hodnoty dědictví, popřípadě výše jeho předlužení, k nim nepřihlíží (srov. § 175k odst. 3 o. s. ř.). Měl-li zůstavitel s pozůstalým manželem majetek ve společném jmění, soud rozhodne o obvyklé ceně tohoto majetku v době smrti zůstavitele a podle zásad uvedených v občanském zákoníku určí, co z tohoto majetku patří do dědictví a co patří pozůstalému manželovi; závisí-li rozhodnutí na skutečnosti, která zůstala mezi pozůstalým manželem a některým z dědiců sporná, postupuje soud podle § 175k odst. 3 o. s. ř. (srov. § 175l odst. 1 o. s. ř.).

V řízení o dědictví soud zjistí zůstavitelův majetek a jeho dluhy a provede soupis aktiv a pasiv dědictví; tím nejsou dotčena ustanovení § 175k odst. 3 a § 175l odst. 1, věta druhá, o. s. ř. (srov. § 175m o. s. ř.). Na podkladě zjištění zůstavitelova majetku a jeho dluhů (a provedeního soupisu aktiv a pasiv) soud určí obvyklou cenu majetku, výši dluhů a čistou hodnotu dědictví, popřípadě výši jeho předlužení v době smrti zůstavitele (§ 175o odst. 1 o. s. ř.).

Protože řízení o dědictví lze zahájit i bez návrhu, je soud povinen v něm provést i jiné důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu věci, než byly účastníky navrhovány (srov. § 120 odst. 2 o. s. ř.).

Soud může vzít i v řízení o dědictví za svá skutková zjištění též shodná tvrzení účastníků (srov. § 120 odst. 4 o. s. ř.).

Při zjišťování, zda a jaký majetek či dluhy zůstavitel zanechal, soud vychází ze skutkových zjištění, která posoudí podle právních předpisů, a do aktiv a pasiv dědictví sepíše jen takový majetek (dluh), o němž bylo zjištěno (jak po stránce skutkové, tak i po stránce právní), že patřil zůstaviteli. Obdobně soud postupuje při zjišťování majetku, který měl zůstavitel ve společném jmění s pozůstalým manželem; do aktiv dědictví soud sepíše jen takový majetek, o němž bylo zjištěno, že patřil do společného jmění zůstavitele a jeho manžela, a o němž bylo při vypořádání společného jmění rozhodnuto, že patří do dědictví.

Při uvedeném postupu soud musí – i když v řízení o dědictví lze provést i jiné důkazy potřebné ke

zjištění skutkového stavu věci, než byly účastníky navrhovány - současně přihlížet k tomu, že u těch aktiv nebo pasiv (včetně majetku patřícího do společného jmění manželů), která jsou mezi dědici (pozůstalým manželem a některým z dědiců) sporná, se smí omezit jen na zjištění spornosti. Uvedené ve svých důsledcích znamená, že soud se u sporných aktiv a pasiv (včetně sporného majetku patřícího do společného jmění manželů) v řízení o dědictví omezuje jen na zjištění jejich spornosti a že tedy nesmí provádět další (jiné) dokazování, kterým by tato spornost mohla být odstraněna (a to i kdyby bylo účastníky navrhováno) a které by tak mohlo sloužit jako skutkový základ pro právní posouzení, zda sporné majetkové hodnoty nebo dluhy skutečně zůstaviteli patřily. Ustanovení § 175k odst. 3 a § 175l odst. 1, věta druhá, o. s. ř. uvedeným způsobem omezuje (limituje) v dědickém řízení užití obecného ustanovení § 120 o. s. ř., k němuž je ve vztahu speciality.

Z uvedeného dále vyplývá, že soud v řízení o dědictví neřeší (není oprávněn řešit) případný spor mezi účastníky o tom, zda věc, právo nebo jiná majetková hodnota, popřípadě dluh skutečně patřily zůstaviteli, anebo zda věc, právo nebo jiná majetková hodnota patřily do společného jmění zůstavitele a pozůstalého manžela; zjistí-li, že sepsání věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty do aktiv dědictví nebo dluhu do pasiv dědictví je po skutkové stránce mezi dědici sporné, popřípadě že je mezi pozůstalým manželem a některým z dědiců sporné, zda věc, právo nebo jiná majetková hodnota patřily do společného jmění zůstavitele a pozůstalého manžela, soud se omezí - aniž by prováděl jakékoliv dokazování k odstranění této spornosti nebo aniž by již provedené důkazy v tomto směru vůbec hodnotil - jen na zjištění spornosti a při určení obvyklé ceny majetku, výše dluhů a čisté hodnoty dědictví (výše jeho předlužení), popřípadě při určení obvyklé ceny majetku patřícího do společného jmění zůstavitele a pozůstalého manžela a co z tohoto majetku patří do dědictví a co patří pozůstalému manželovi, k nim nepřihlíží. Není-li soud oprávněn v dědickém řízení řešit spor mezi účastníky o skutkový základ rozsahu aktiv a pasiv dědictví (společného jmění manželů), pak z toho mimo jiné logicky plyne, že se v tomto řízení neprokazují shodná tvrzení účastníků o tom, zda určitá věc nebo jiná majetková hodnota, popřípadě dluh patřily zůstaviteli. Stejně jako soud vychází z rozporných tvrzení účastníků (a omezí se v tomto případě jen na „zjištění spornosti“), není důvodu, aby nevzal za svá shodná tvrzení účastníků. Judikatura soudů proto již dříve dospěla k závěru, že v řízení o dědictví soud při zjišťování zůstavitelova majetku a jeho dluhů vychází ze shodných tvrzení účastníků, která poskytují spolehlivý základ pro právní posouzení, zda určitá věc nebo jiná majetková právo, popřípadě dluh patřily zůstaviteli (srov. například právní názor uvedený v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 3. 1999, sp. zn. 21 Cdo 1982/98, které bylo uveřejněno pod č. 57 v časopise Soudní judikatura, ročník 1999); popsáný postup platí obdobně v případě společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky.

V projednávané věci byly pohledávky vůči manželům M. a M. R. „z titulu půjčky ve výši 3 770 000 Kč“ a „z titulu smluvní pokuty ve výši 200 000 Kč“ zařazeny do majetku patřícího do společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky K. Ch. na základě shodného tvrzení účastníků (pozůstalé manželky a ostatních zůstavitelových dědiců), jehož právní posouzení odůvodňovalo závěr, že mají být zahrnuty do vypořádání společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky provedeného usnesením Okresního soudu v Berouně ze dne 3. 9. 2010. Vzhledem k tomu, že v řízení o dědictví se - jak uvedeno výše - neprokazují (rovněž při rozhodování podle ustanovení § 175l o. s. ř.) shodná tvrzení účastníků o skutečnostech rozhodných pro posouzení, jaký majetek patřil do společného jmění zůstavitele a pozůstalého manžela, nemohou být zpochybněny ani později najevo vyššími okolnostmi, tedy ani „novými“ skutečnostmi, rozhodnutími nebo důkazy, které jinak představují důvody obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř.

Skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, i kdyby byly „nové“, totiž nemohou mít za následek, že by soud v řízení o dědictví mohl pominout shodná tvrzení účastníků (pozůstalé manželky a ostatních zůstavitelových dědiců) o tom, co má být zahrnuto do vypořádání společného jmění zůstavitele a pozůstalé manželky, a že by tedy soud vzal za základ svého rozhodnutí takové skutečnosti, které

odporují shodným tvrzením účastníků.

Rozsudkem Okresního soudu v Kladně ze dne 22. 3. 2011 byla zamítnuta žaloba účastníků (jako žalobců) proti manželům M. a M. R. (jako žalovaným) o zaplacení půjčky ve výši 1 885 000 Kč a smluvní pokuty ve výši 200 000 Kč s odůvodněním, že žalobci neprokázali, že by zůstavitel předal žalovaným „peněžní částku 1 885 000 Kč“, a že by jim tedy v této výši poskytl půjčku. Protože tento rozsudek vychází z jiných skutečností, než jaké tvrdili účastníci v řízení o dědictví, je nepochybné, že nejde o rozhodnutí, které by bylo ve smyslu ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř. důvodem pro povolení obnovy proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 3. 9. 2010 a samozřejmě ani proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 22. 12. 2010 a proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2011. Uvedený závěr současně nelze chápat tak, že by se účastníci nemohli vzájemných nároků z toho vyplývajících domáhat žalobou podle Části třetí občanského soudního řádu, kdyby nepřiznání (nevymožení) pohledávky vůči manželům M. a M. R. mělo vliv na jejich nároky z důvodu dědění zůstavitelova majetku.

Z uvedeného vyplývá, že žaloba na obnovu řízení podaná Mgr. M. N., L. D. a L. Ch. proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 3. 9. 2010, proti usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 22. 12. 2010 a proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2011 není – aniž by bylo potřebné (a možné) se věcí dále zabývat – důvodná. Vzhledem k tomu, že usnesení odvolacího soudu není správné a že dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci (žalobě na obnovu řízení) rozhodnout, Nejvyšší soud podle ustanovení § 243d písm. b) o. s. ř. změnil usnesení odvolacího soudu tak, že se potvrzuje usnesení soudu prvního stupně, jímž byla žaloba na obnovu řízení (byť nikoliv ze zcela přílehavých důvodů) zamítnuta; současně dovolací soud uvedl správné znění výroku I. usnesení soudu prvního stupně tak, aby – v souladu se zákonem – vyjadřovalo, že žaloba na obnovu řízení je mimořádný opravný prostředek, kterým se napadá (v žalobě na obnovu řízení označené) pravomocné soudní rozhodnutí.